

Fäbodinventeringen del 8

Moråsen, Långsjöberget, Gullarberget och Kyor

De 3 förstnämnda var kanske de fäbodar som låg längst bort från hemmanet i Nås. Moråsen är det enda som har bebyggelse kvar med undantag av Mörtån eller Laknäs som från början var ett finnställe men som senare blev Nås prostens fäbodar efter dramatiska former.

Från början bodde här en finne vid namn Ampainen som hade varit en god och hederlig man men han hade 7 st. ostyriga pojkar som alla varit stora fähundar och illgärningsmän. De utförde överfall och rån på folk som gick förbi på den allmänna vägen till Nås kyrka, varför de blev kallade att ställas inför rätta men att de ej på inget vis infann sig avkunnades slutligen att varsomhelst någon av Ampaiserna anträffades så var det löfte att skjuta dem. Den yngste av sönerna beslöt sig att utföra stöld hos Dalkarlarna vi deras fäbod benämnd "Kråkbo" (Moråsen) men de voro beväpnade och hotade med att skjuta honom. "Skjut mig hit och skjut mig dit" svarade Ampainen medan han fortsatte att bryta sig in. De andra tryckte till och Ampainen störtade livlöst ner. De hava därpå nergrävt honom i ett kärr. Som ett historiskt minne av denna släkt förekommer ännu i sjön, nära stranden en stor över vattnet stående sten överst med jämn yta, hvori gubben Ampainen skall hava brukat anställa offer, vilken bär namnet "Ampainens bord". Deras hemman som var stort och ganska gott fick ingen taga hand om, men kronan ville att det senare skulle föräras prästgården varpå prästen icke var sen att förära stadsfästelse på Laknäs.

Moråsens fäbod som ligger på södra sidan av sjön Närsen har bestått av 6 brukare från Haga, Skansbacken och Nässjör förr även Starviken. 5 av 6 fäbodvallar i bra skick och alla används flitigt av ägarna men de ligger i slutningen mot sjön Närsen med en vacker utsikt dels mot sjön och även byarna på norra sidan av Närssjön.

Under fäbobrukstiden var det lång väg till Moråsen från både Nässjör, Haga och Skansbacken och för att hushålla med betet inför vintern på hemmanet så hade speciellt Nässjör även fäbodar vid Långsjöberget där korna också fick beta av innan de flyttades till Moråsen som var tidigast den 7 aug. Kior var också en reträttplats
Ägarna till fäbodarna Moråsen .

Lissjanis ner i gåln , Lissjanis opp i täppa, Möckerlind Anderses, Möckelind Erkes, Skans Anders Larsson ,Skans Anders Andersson

1. Lissjanis (ner i gåln) den linda som ligger högst upp ,välskött fäbodvall ägs idag av Per-Anders och Jan-Erik söner till Erik och Inga-Lis, stugan tillbyggd vinkel i timmer.

2. Lissjanis (oppi täppa) stugan strax öster om föregående välskött stuga som ägs av Viviann Gustafsson.

3. Möckelind Anderses Stugan ca. 150 m norrut utmed gamla fäbodstigen i ursprungsutseende och bra skick ägs av bröderna Roland och Ingemar Olsson

4. Skans Anders Larssons ytterligare ca 200 m norrut utmed fäbodstigen och på höger sida ca 75 m in också stuga i ursprungsutseende och bra skick ägs av Skans Thorsten och Thorbjörn Nilsson

5. Skans Anders Anderssons ytterligare 100 m norrut stuga i ursprungsutseende och bra skick ägs av Nils Larssons Nisses son Lasse

6. Möckelind Erkes Enda stugan som ej finns idag men skall troligen ha legat strax nedanför Möckelind Anderses

Långsjöbergets fäbod som låg på östra sluttningen av Långsjöberget och skail ha bestått av 8 st brukare från Nässjör och Mellanborg, men idag finns inga stugor kvar men rester av stuggrunder kan ge ett klart besked på fäbodens placering.

Bråkarna har varit Lissjanis ner i gåln, Lissjanis upp i täppa ,Lissjanis upp i gåln ,Jugas Jon , Julns, Anderses Anderses , Mats Anderses och Blixtens.

Gullarbergets fäbod som låg söder om Långsjöbergets fäbodar också i sydöstra sluttningen av Långsjöberget skall ha bestått av 7 st. brukare från Överborg och Mellanborg ,idag finns inga stugor kvar men rester av ladugårdar och spismurar vittnar om platserna.

Bråkarna har varit Fins Lasses, Fins Olars, Olars Eriks, Olars Annas, Lissmatses, Matses Lasses, Matses Pers.

Kyor Som låg vid Norsmun, där utloppet från Bysjön rinner ut i älven ,här har troligen aldrig funnits några fäbodstugor ,möjligen någon lada eller vindskydd fungerade som en reträttplats innan korna fick komma till Moråsen vilket var den 7 aug. det utlystes i kyrkan. Tillhörde byn Nässjör och bestod av 3 st. brukare Lissjanis ner i gåln, Lissjanis opp i täppa, Näsjo Anderses.

**Möckelind Anderses
fäbstuga**

*Bilden tagen i början på 70 talet
Roland och Ingemar möter
vårvintersolen mot stugväggen.
Stugan har ursprungsutseende*

*I förra numret uteblev en ägare till Fältivar lindan i Vinberget nämligen
Barbara Newman som är delad ägare med Torsten Eirydh.*